

Místní poplatky v ČR (případová studie vybraných obcí)

Místní poplatek je poplatek, jehož vybírání je specifickou pravomocí obce a jehož výnosy jsou příjmem obce. Některé poplatky mají především povahu paušálních úhrad za související služby poskytované obcí, jiné mají povahu místního zdanění (podílu obce na ziscích dosažených na jejím území) nebo převážně regulační funkci.

Zákonným základem je v případě místních poplatků, tedy poplatků stanovovaných (a vybíraných) obcemi, zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákonný výčet poplatků je taxativní, a obec tedy není oprávněna zavádět poplatky nad rámec zákona. Zákon stanoví poplatky svěřuje do samostatné působnosti obce a je jenom na ní, zda je ve svém území zavede. Děje se tak obecně závaznou vyhláškou, ve které jsou upraveny podrobnosti jejich vybírání, zejména stanovení konkrétní sazby poplatku ale jen do maximální míry kterou určuje stát, způsob ohlašovací povinnosti ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, splatnost, úlevy a případné osvobození od poplatku. Řízení o poplatcích a správu a jejich využití vykonává obecní úřad.

Dle § 1 uvedeného zákona o místních poplatcích **mohou být obcemi v České republice v současné době vybírány následující místní poplatky:**

- a. ze psů,
- b. za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- c. za užívání veřejného prostranství,
- d. ze vstupného,
- e. z ubytovací kapacity,
- f. za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- g. za provozovaný výherní hrací přístroj,
- h. za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- i. za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

O vlivu jednotlivých místních poplatků na celkový příjem z těchto poplatků vypovídají údaje v následující tabulce.

Typ poplatku	Struktura příjmů z místních poplatků (v %)				
	2001	2002	2003	2004	2005
Poplatek ze psů	6,9	3,1	3,2	4,0	3,8
Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	1,6	0,9	0,9	0,9	0,9
Poplatek za užívání veřejného prostranství	29,3	12,7	11,7	10,8	10,4
Poplatek ze vstupného	6,6	2,8	2,4	2,4	2,1
Poplatek z ubytovací kapacity	1,6	0,7	0,6	0,7	0,9
Poplatek za povolení k vjezdu do vybraných míst	4,3	2,6	3,1	2,0	1,1
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	30,5	14,7	14,6	14,7	15,3
Poplatek za likvidaci komunálního odpadu	19,2	62,5	63,5	64,5	65,5
Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkem místní poplatky	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Podíl místních poplatků na daňových příjmech	2,9	5,7	5,6	5,4	5,1
--	-----	-----	-----	-----	-----

Pramen: IS MF ARIS, 2001—2005

Většinu na příjmové straně rozpočtu tvoří dlouhodobě vlastní příjmy, z nichž je většina daňového charakteru. Místní poplatky, u kterých obce mají určitou daňovou pravomoc, mají nízký výnos. Ale to je i díky tomu že stát omezuje hornou hranici poplatku.

Případová studie 3 obci (Sokolnice, Radostice, Lažánky)

Porovnání zavedených poplatků:

Typ poplatku	Obec		
	Sokolnice	Radostice	Lažánky
Poplatek ze psů	x	x	x
Poplatek za užívání veřejného prostranství	x	x	x
Poplatek ze vstupného	x		
Poplatek z ubytovací kapacity	x		x
Poplatek za likvidaci komunálního odpadu	x	x	x

Existence provázanosti mezi výnosem z těchto poplatků a výdaji obecního rozpočtu:

Většina místních poplatků nemá přímé provázání mezi výnosem z poplatku a výdej obecního rozpočtu. Spíše se jeví jako snaha o neutrální rozpočtový dopad. Příkladem propojení je poplatek za likvidace komunálního odpadu, kde se část poplatku odvíjí od skutečných nákladů obce.

Poplatek za likvidaci komunálního odpadu	Obec		
	Sokolnice	Radostice	Lažánky
Částka za osobu a kalendářní rok	143	250	200
Částka stanovená na základě skutečných nákladů obce	407	250	250
Náklady celkoví	954 152,50	223 420	356 354
Počet plátců	2 343	789	696
Náklady na plátce	407,23	283	512

Diskuze: místní poplatek za užívání veřejného prostranství x realizace práva shromažďovacího (regulativní funkce x omezení základního práva)

Testové otázky:

Které z následujících tvrzení platí o místních poplatcích?

- Je jenom na obci, zda je ve svém území zavede
- Výšku poplatku stanovuje stát
- Výnosy jsou příjmem obce
- Obce mohou zavést libovolné místní poplatky

Které z následujících poplatku patří mezi místní poplatky?

- a) **Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku**
- b) Poplatek k povolení k trvalému pobytu
- c) **Poplatek ze psů**
- d) Televizní poplatek